

COSTA RICA





Het aan de voet van de vulkaan gelegen Arenal meer

Costa Rica, ingeklemd tussen Panama en Nicaragua, is het meest democratisch geregeerde land van Latijns Amerika. Aan het noorden van Costa Rica ligt de Caribische zee, aan het zuiden de Grote Oceaan. Het land is 51.100 vierkante kilometer groot en dus 1,2 keer zo groot als Nederland. Het aantal inwoners ligt nog net onder de 3,5 miljoen. Hiervan wonen er ongeveer 320.000 in de Costa Ricaanse hoofdstad San José.

Na een vlucht over ongeveer 9300 kilometer en circa veertien uur na vertrek van Schiphol (inclusief een tussenstop in Miami) arriveren we op het vliegveld van San José. De horloges worden weer op de juiste tijd gezet want het is hier zeven uur vroeger. Dan gaan we een stukje met onze coaster, een klein busje, naar het hotel El Sesteco. De groep telt twaalf mensen.

Een verslag over de periode 23 november - 13 december 1999
Tekst: Monique van Rijen / Foto's: Dick Bos

De volgende ochtend, tijdens daglicht, zien we pas goed waar we terecht zijn gekomen. Het is prachtig. Costa Rica kent meer dan twaalfduizend ver-

schillende plantensoorten en nu wordt het eerste tijpje van de sluier opgelicht. Wat een mooie bloemen en planten en enorm veel verschillende soorten vogels in de meest waanzinnige kleuren. Het is 24 november en acht uur in de morgen. We rijden via de Pan American Highway richting La Fortuna. Onderweg passeren we een koffieplantage op elfhonderd meter hoogte, schijnbaar is dat de perfecte hoogte voor het verbouwen van koffie. En de Costa Ricanen kunnen het weten, zij staan immers bekend om hun koffie. Onderweg nemen we dan ook een bakkie leut in een soort pubje, een zogeheten Soda.

Vroeg in de middag komen we aan bij ons volgende hotel, het Rancho Corcovado in La Fortuna, een dorpje aan de voet van de vulkaan El Arenal. Het hotel ziet er keurig uit en ligt aan een piepklein meertje waar weer allerlei soorten prachtige vogels toeven, maar ook kaaimannen.

Tabacon Ressort is ons doel aan het eind van de middag. Hier gaan we zwemmen in hete zwavelbaden die worden verwarmd door lava die in kleine hoeveelheden uit de El Arenal komt. Zittend in de heet waterbronnen is het een spectaculair gezicht de uitgespuwde vuurballen van de vulkaan af te zien rollen in de gitzwarte nacht.



De hartlijn van Midden Amerika is sterk vulkanisch. Ook Costa Rica kent enkele actieve vulkanen en op diverse plekken zijn uiteenlopende vulkanische activiteiten te zien. Links de Arenal, die in 1968 nog een enorme uitbarsting veroorzaakte met veel slachtoffers. Boven een heetwater meertje in het nationale park Rincon de la Vieja. Aan de voet van de gelijknamige vulkaan zijn ook andere activiteiten te zien, zoals deze pruttelende modderputten (onder). De lucht riekt er naar zwavel.



Van La Fortuna rijden we de 25ste november naar Los Chiles. De weg hierheen is ronduit slecht. Waar het verhard is zitten vele gaten, maar dat is altijd nog beter dan de grote delen onverharde weg die bezaaid ligt met stenen.

De omgeving is echter prachtig. We passerden enorme velden sinaasappels, een belangrijk exportproduct van Costa Rica en in het dorpje Muelle zien we een soort leguanenveld aan de Rio San Rafaël. Boven deze rivier liggen misschien wel honderd groene leguanen heerlijk te zonnen in boomtoppen, heel apart. In Los Chiles nemen we een boot voor een tocht naar het regenwoud van Caño Negro, nog net onder de grens met Nicaragua. Op de rivier krijg je een alleen-op-de-wereld gevoel. Behalve ons kleine groepje is er geen mens te bekennen. We zien prachtige vogels zoals witte- en blauwe reigers, de grijskopwouw, slangehalsvogels en prachtige ijsvogels. Dan weer schildpadjes, salamanders of Tiger Ratsnake-slangen, afgewisseld met krokodillen, kaaimannen, kapucijn- en brulapen. Het is volop genieten, dat moge duidelijk zijn. Het eindpunt, bij Caño Negro, wemelt



van de Flamingo's. Machtig mooi. Helaas kunnen we hier niet verder want het water staat te laag. We keren om en gaan weer terug. Onderweg lunchen we op de oever en 's avonds eten we lekker buiten in het openlucht restaurant van ons hotel; filet Mignon. Die is trouwens zeer aan te bevelen.

We verlaten La Fortuna om acht uur 's morgens. Het is 26 november en we rijden richting Tabacon waarna we genieten van een stuk tropisch regenwoud. Wat een land!, prachtig. Langs de weg staan hele bossen bamboe met een doorsnee van ongeveer tien centimeter. Natuurlijk zien we weer magnifieke vogels, enorme lianen en een heleboel aasgieren die zich tegoeed doen aan een dode Boa Constrictor. Er wordt even een koffiestop gemaakt in Nuevo Arenal.

Vervolgens rijden we door het dorpje El Paso en lunchen in Cañas bij het restaurantje Rincón Corobio in de provincie Guanacaste. Deze dankt haar naam aan de boom de Guanacaste, herkenbaar aan de wijduit staande bladerkroon en het gevederde blad. We bezoeken en route nog even Lili Hagnauer die een soort mini-dierentuin runt waar alleen beesten zijn die om welke reden dan ook niet zullen overleven als ze worden vrijgelaten, bijvoorbeeld omdat ze gehandicapt zijn of als jong zijn achtergebleven. Lili heeft prachtige toekans, ara's en luipaarden. We doneren allemaal





Geïrriteerd tilt deze kaaiman zijn kop op als wij hem proberen te benaderen tijdens de boottocht over de Cano Negro.



Een jonge Ocelot in het opvangcentrum van Lili.

wat in het voor dit doel opgehangen geldbusje, want van giften moet ze het hebben.

Via zeer dun bevolkt gebied klimmen we vervolgens naar Rincón de La Vieja op zes tot achthonderd meter hoogte. Rincón de La Vieja oftewel 'de hoek van de vulkaan' heeft deze naam, volgens onze reisleidster, te danken aan een legende. Een verliefde indiaan zeurde het hoofd van een vrouw zo gek dat ze het zat werd en bij hem vandaan vluchtte om te gaan wonen op de hoek van de vulkaan. Zo kreeg dit plekje de naam Rincón de La Vieja. Hoe het ook zij, dit oord is fantastisch. We logeren in een mooie lodge 'Albergue de Montana' waar we volop genieten van een mooie zonsondergang en daarna in het bij de lodge behorende restaurant eten.

Vandaag staat in het teken van lopen, veel en lang. Het is zaterdag 27 november en erg heet. We gaan naar Blue Lake Cancreja Waterfall; de Blauwe waterval in het nationale park. De tocht leidt ons door zgn. droog tropische woud waar de luchtvochtigheid wel enorm hoog is.

Onderweg zien we apen, een heuse en bovendien levende Boa Constrictor, dwergpapagaaien, prachtig gekleurde salamanders en de meest fantastische vlinders zoals de diepblauwe Morpho. Eenmaal bij de blauwe waterval, waar

je ook heerlijk kunt zwemmen, eten we onze meeneem-lunch. Nadat we deze route zijn teruggelopen besluiten we er nog maar een te doen. Deze tocht is totaal anders en voert ons langs borrelende modderputten (fumarolen) en actieve geisers die een penetrante zwavel-lucht verspreiden. Als je de pauze niet meetelt, liepen en klommen we ruim acht uur. Moe maar voldaan slenteren we het park uit, genietend van de ondergaande zon, die de koeien die we tegenkomen een gouden gloed geeft, en luisterend naar de kwetterende parkieten en dwergpapagaaien. Totall loss vallen we al rond negenen in slaap.



Het was iets met melk.....

Om half zeven zitten we zondag de 28ste al aan het ontbijt. Daarna doen we de zogenoemde canopy tour waarbij we van boomtop naar boomtop slingeren. Hartstikke leuk en er is geen reden je angstig te voelen want aan veiligheidsmaatregelen wordt veel aandacht besteed.

Als de bagage weer op het dak van de coaster zit, vertrekken we. Via Liberia reizen we vervolgens naar de Golf van Nicoya, waar voornamelijk droog tropisch bos groeit. Bij het dorpje Abangaritos ligt Ensenada Lodge. Hier blijven we twee nachten. Het is er rustig en enorm uitgestrekt. We zijn de enige gasten. Je waant je hier absoluut in sprookjesland. De stilte, de vogels en de adembenemende zonsondergang.



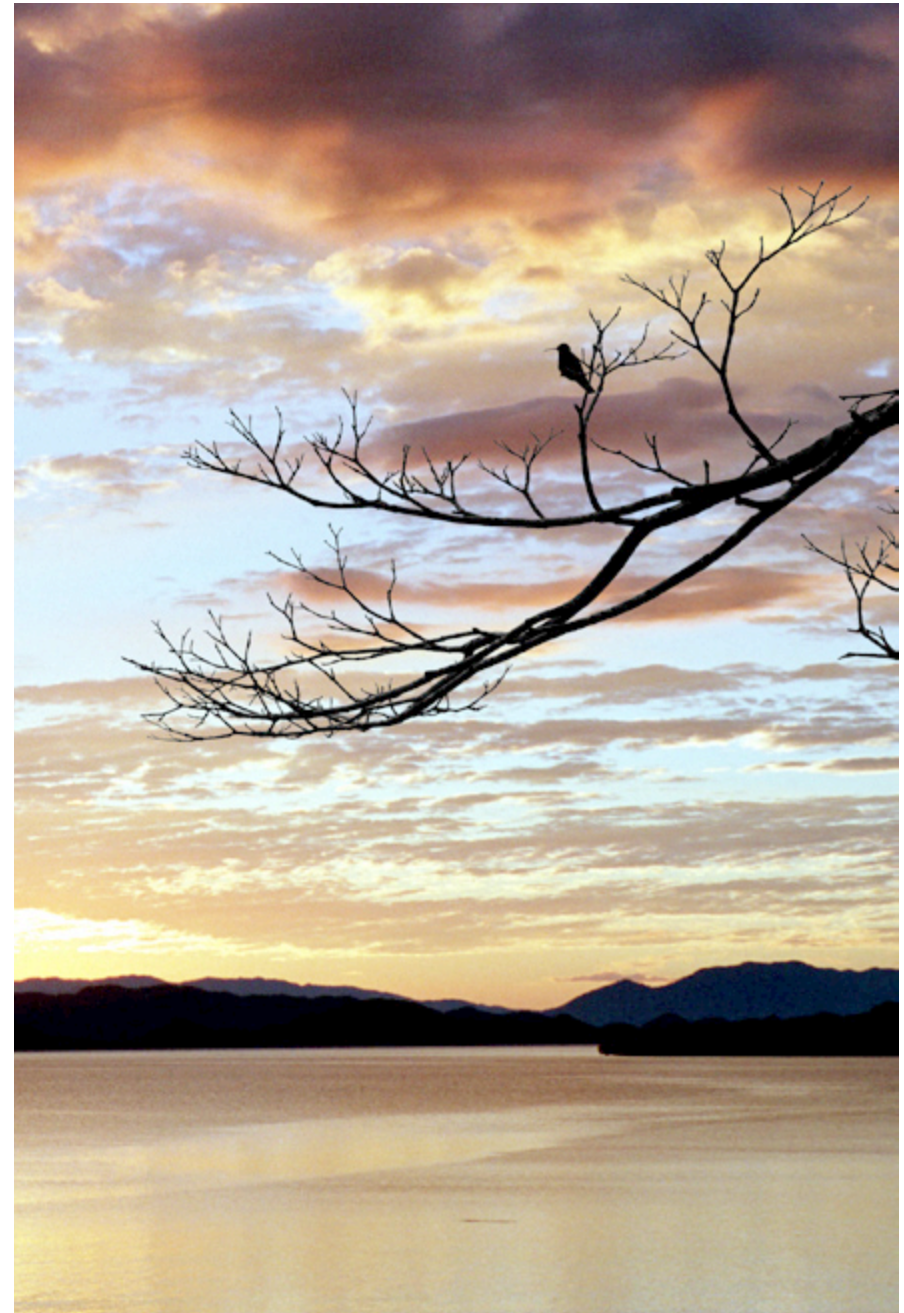
Costa Rica kent een grote varieteit aan reptielen en amfibieën. Hier enkele vertegenwoordigers van deze diersoorten.

Na een overdadig ontbijt stappen we (29 november) om acht uur in een bootje om een tocht tussen de Mangrove te maken.

We zien alweer fantastische vogels zoals de Roze lepelaar, maar ook reigers en roofvogels die een schitterende voorstelling geven door vis te vangen die we spartelend een doodstrijd zien voeren in de klauwen van de vogel. 's Middags heeft een tuinman een Boa gevangen die hij trots laat zien, je kan hem zelfs aanraken om nou eindelijk eens te ontdekken hoe schubben aanvoelen. Het eind van de middag maken we een tocht te paard over de hacienda. Iedereen geniet van de schoonheid van het gebied en alweer een schitterende zonsopgang.



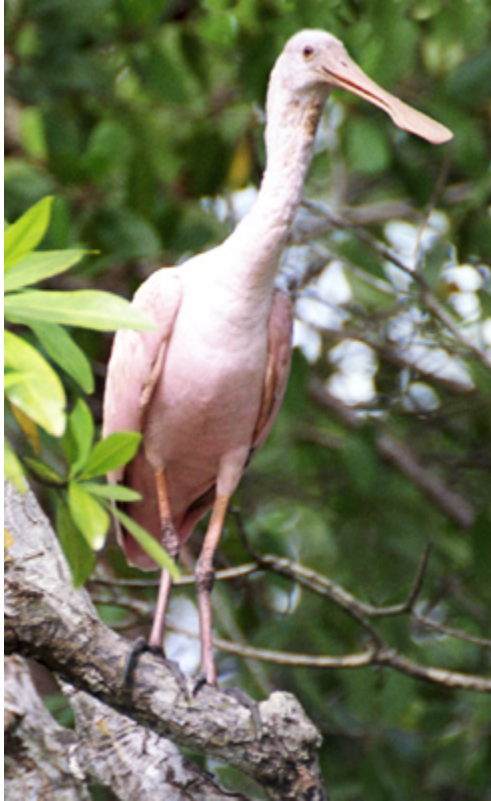
Helaas verlaten we de volgende dag alweer dit paradijs op aarde. We rijden door de provincie Puntarenas op weg naar Manuel Antonio. De route is ook nu weer prachtig. We passeren een rivier vol krokodillen, waaronder enorme kanjers. Even later rijden we langs het kleine vissersdorpje Bocabeja en het iets grotere Quepos, dat haar naam dankt aan de Quepoa indianen die ooit in Costa Rica woonden. Daarna arriveren we in Manuel Antonio waar we zullen verblijven in hotel Los Almendros, dat tegen het Nationale park aanligt. We blijven hier tot en met 5 december.





De oerwouden van Costa Rica herbergen vier soorten apen. Links de kleinste; het Doodshoofdaapje. Dit diertje komt niet overal voor, maar wel in de nationale parken van Manuel Antonio en Corcovado. De Kapucijnaap (boven) is veel vaker waar te nemen. In de oerwouden zijn regelmatig fouragerende troepen in de boomkruinen te zien. Daar hoor je tevens het luide gebrul van de Brulaap, de grootste van de vier. Deze laat zich overigens het minst zien. De Slingeraap maakt het kwartet compleet.





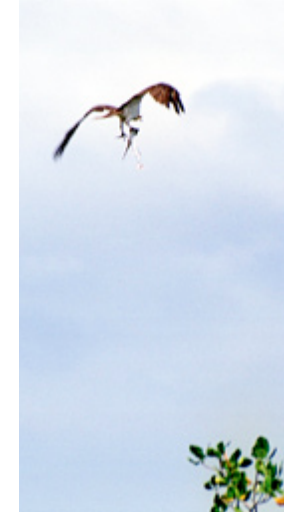
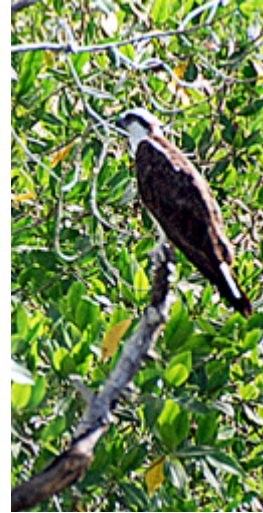
De Roze Lepelaar

Manuel Antonio. Na een overheerlijk en zeer uitgebreid ontbijt gaan we het tropische oerwoud in. Het ligt op een steenworp afstand van ons hotel aan zee. Het is 1 december.

Zo vroeg moet je vanwege de vloed dus sokken en schoenen uittrekken, wil je droog bij de ingang van het park komen. Een andere mogelijkheid is je over te laten zetten met een bootje. Het is enorm heet en de luchtvochtigheid is gigantisch, dus in no time ben je drijfnat van het zweet. Het is noodzaak voldoende water mee te nemen. We zien van alles en nog wat in het park. Salamanders in vele kleuren en maten, lepelaars, goudhazen en schelpkrabben. Na een flinke wandeling, door het nationale park, waarbij het nodige dient te worden geklommen, is de energie snel op.

De dagen erna zijn we in en rond Manuel Antonio en bekijken Quepos waar je makkelijk kunt komen per bus. Verder liggen en wandelen we op het strand, want dat is hier mooi en groot.

We gaan nog een keer naar het Nationale park, maar nu om zeven uur in de ochtend. Het is er dan heerlijk rustig en niet zo enorm warm. In het straatje naar ons hotel zitten steeds op het eind van de dag enorme troepen zeer brutale en daardoor geinige doodshoofdapen. Ze komen hier nog veelvuldig voor, maar verder in Costa Rica zijn ze, helaas, zo goed als verdwenen. Je kunt vanuit Manuel Antonio leuke excursies maken, er zijn gezellige eettentjes waar je voor weinig geld goed eten krijgt en de badplaats geeft vaak zicht op prachtige zonsondergangen. Al met al is het heel aardig als je voor je rust naar Costa Rica komt. Wij vinden vijf dagen echter wat aan de lange kant.



Een visarend voor en na een succesvolle jacht.

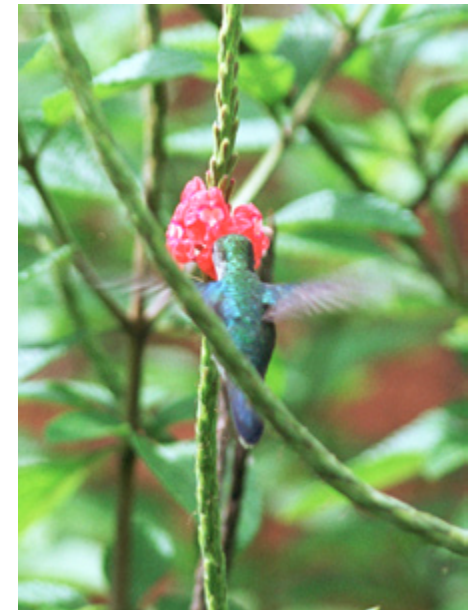
Maandag 6 december vertrekken we om negen uur in de ochtend naar San Jose. Twee uur na vertrek uit Manuel Antonio stoppen we even bij de soda van Orotina.

Onderweg worden we geïnformeerd over het feit dat we noodgedwongen een andere wending gaan geven aan ons geplande reistraject. Terwijl wij in zon en hitte rijden, schijnt de Caribische kust te zijn en worden getroffen door noodweer. We kunnen er niet heen want hotels staan onder water en bovendien is de bergpas waar we overheen moeten dicht voor al het verkeer. Wat nu? We zullen het morgen weten. Eenmaal in San Jose overnachten we in het Balmoral hotel in het centrum van de hoofdstad.





Costa Rica herbergt vele soorten kolibri's. Deze kleine vogeltjes kunnen, dankzij het hoge tempo van hun vleugelslag van 40 tot soms wel 75 slagen per seconde, stil hangen bij honingrijke bloemen, de belangrijkste voedselbron. Bepaalde bloemen en kolibri's lijken op elkaar ingesteld. Vorm van bloemkelk en vogelsnavel sluiten vaak uitstekend op elkaar aan. De meest fantastische kleuren lokken de vogeltjes naar de bloemen. Kolibri's spelen net als insecten een belangrijke rol in de bestuiving van vele plantensoorten.



De reis is omgegooid, we gaan naar het zuiden. Van San Jose rijden we 7 december naar Cartago waar we naast alle natuur ook iets zien van de schaarse cultuur in het land.

Tot 1823 was Cartago de belangrijkste stad van Costa Rica. In 1923 werd die rol overgenomen door San Jose. Cartago kent geen al te opbeurende geschiedenis. In 1719 was de stad al eens verplaatst omdat deze steeds opnieuw werd geteisterd door overstromingen en aardbevingen. Nadat Cartago op een ander plek was herbouwd bleven de overstromingen door de Rio Caris en de Rio puriras uit, maar aardbevingen teisterden de stad nog steeds. Met name die in 1841 en 1910 maakten Cartago vrijwel met de grond gelijk. In Cartago staat 'La Basilica de Nuestra Senora de Los Angeles'. Dit is een vervanger van de kerk die in 1841 na een aardbeving werd herbouwd maar bij de zware aardbeving van 1910 opnieuw instortte. Die kerk werd daarna niet meer herbouwd. 'La Basilica de Nuestra Senora de Los Angeles' is gebouwd naar aanleiding van een beeldje van een zwarte Madonna met kind. Op 2 augustus 1635 vond een boerenmeisje het beeldje en nam het mee naar huis. De volgende ochtend was het beeldje weg. Na verloop van tijd werd het beeldje weer gevonden, precies op de plek waar ook het boerenmeisje de zwarte Madonna had gevonden. Deze merkwaardige geschiedenis herhaalde zich een aantal keren. Uiteindelijk werd besloten een basiliek te bouwen



voor het beeldje. Het belangrijkste relikwie in de basiliek is natuurlijk 'La Negrita' (de zwarte Madonna). Tegenwoordig wordt elk jaar op 2 augustus de vondst van het beeldje herdacht met een bedevaart naar de Basiliek. Binnen hangen vele honderden zogenoemde ex-voto's, een soort bedeltjes van lichaamsdelen waarmee gelovigen hun dank betuigen voor de genezing van armen, benen, ogen, oren, nieren, hart en ga zo maar door. Zo is duidelijk dat men in Costa Rica geloof hecht aan de wondere helende krachten van deze beschermvrouwe 'La Negrita', die door aanraking vele mensen van kwalen en ziekten heeft afgeholpen.

Na vertrek uit Cartago rijden we via de Inter-Americana richting het hoger liggende Mpalme. We klimmen door nevelwoud tot een hoogte van ongeveer 3300 meter. Het hoogste punt is 3491 meter.

Deze route via de Cerro de La Muerto (berg van de dood) was in vroeger tijden de enige weg om in het zuiden te komen. Het wordt ook wel spannend, want de moeder van alle vogels is de Quetzal, de heilige vogel van de Azteken. Die leeft op deze hoogte, dus er bestaat kans dat we dit dier zien. We lunchen bij Albergue Mirador de Quetzales, een veelbelovende naam van een herberg in the middle of nowhere. Het is er schitterend ondanks dat we de Quetzal niet zien. Na de lunch rijden we verder door het nevelwoud. De weg over de Cerro de la Muerte is afwisselend. We zien prachtige Calla's, Aronskelk en diverse Epifieten, planten die groeien op boomtakken. Bij helder weer zouden we zowel de Caribische zee als de Grote Oceaan kunnen zien. Via deze boeiende berg, waarop soms door de dikke mist alle zicht wordt ontnomen, komen we via enorme ananasvelden bij het plaatsje Buenos Aires. De temperatuur is meteen een stuk hoger en aangenamer dan op de berg. We stoppen even om wat te drinken of een stukje verse ananas aan een stalletje te halen.





Costa Rica kent een verscheidenheid aan exotische plant- en diersoorten. Toekans en verwante Toekannes bevolken grote delen van het land. De enorme, onhandig lijkende, maar fraai gekleurde snavel doet goede diensten bij het grijpen van bessen en dergelijke kleine vruchten in de toppen van bomen. Oudervogels jongleren als de beste om dit voedsel aan de jongen over te dragen.

Tegen zonsondergang die de omgeving zo prachtig maakt, hobbelen we via een zandpad naar ons nieuwe onderkomen in een uitgestorven en tot nu toe uniek gebied in ongerepte natuur. We gaan naar hotel Villas Gaia, dat wordt gerund door twee vriendelijke en ondernemende hollanders, Luuk en An.

Dit is een top plekje op aarde. Het hotel bestaat uit twaalf vrijstaande, keurig ingerichte huisjes in bonte kleuren. Elk huisje staat in of grenst aan de wilde natuur. Je waant je hier terug in de tijd, ver van alle drukte en ver van alle technologie.



Woensdag 8 december. Met een speedbootje gaan we om acht uur in de ochtend naar het nationale park Corcovado. Een oversteek van ca. anderhalf uur over de Pacific. Onderweg zien we een enorme Manta en een grote zeeschildpad in het blauwe water. We kijken vooral uit naar walvissen, maar dat zal uiteindelijk niets opleveren. Eenmaal in Corcovado lopen en klimmen we op zeer modderige en zompige paden door vrijwel ongerept, prachtig en een beetje geheimzinnig oerwoud. Het is vaak adembenemend en indrukwekkend mooi.

“Corcovado National Park zou alles laten zien wat we er verwachten”, zo werd ons vooraf voorspeld. Alleen Ara’s, neen, dat zou wel eens tegen kunnen vallen. Dit park blijkt inderdaad magnifiek. We zien echter nauwelijks vogels en geen dieren. Het hoogtepunt van de dag is, dat we zo’n tien Ara’s in volle glorie zien fourageren in de boomtoppen.....

Tot nu toe hebben we geen klagen over het weer, maar vandaag, 9 december worden we dan toch echt geconfronteerd met regen, die overigens vergelijkbaar is met een warme douche.



Tussen de buien door wandelen we in de omgeving van hotel Villas Gaia. Dat is meer dan de moeite waard. We zien een bewegende luiaard, die zo dicht bij komt dat je het dier kunt aanraken. Een boeiend schouwspel. Dan ook een aantal toekanettes, kleine broertjes van de toekan, zomaar in een boom bij het restaurant. Wat een prachtige vogels. We blijven ons absoluut verbazen over de uitzonderlijke dieren en de schoonheid van dit land.



Kleur speelt een belangrijke rol in de verdeling van bloemen als voedselbron tussen bijen, vlinders en kolibri's. Vooral bloemen met een kleur aan de rode kant van het spectrum zijn favoriet bij de kolibri. Hier een Little Hermit bij de bloem van een gemberplant.



Op tijd opstaan en een beetje geduld en je kunt fantastische dingen meemaken. Op een vroege ochtend, in een kleine, afgelegen baai, nodigt het mannetje van een leguaan een vrouwtje uit om met hem te paren. Het ziet er aanvankelijk zeer agressief uit, als het veel kleinere vrouwtje in haar nekvel wordt gegrepen en op een rots wordt gesleurd (links boven). Kort daarna echter zijn de bedoelingen van het mannetje duidelijk. De staart gaat omhoog en de daad is een feit (boven). Het is een kortdurende aangelegenheid, waarbij geen sprake is van enige romantische uiting. Na afloop vlucht het vrouwtje weg en met een triomfantelijke air observeert het mannetje zijn territorium (links).



De gewone en
de Emeraldbasilisk

Reptielen en amfibieën gedijen uitstekend in het warme en vochtige klimaat van de regenwouden. Daar zijn hele opvallende soorten bij. Een goed voorbeeld daarvan is de basilisk, die lokaal ook wel de "Jesus Christ Lizard" wordt genoemd. Deze bijnaam heeft dit reptiel te danken aan het feit dat het bijna rechtop over water kan rennen. Met grote flappen op kop en rug heeft dit dier bovendien een zeer pre-historisch uiterlijk.





Het is alweer de tiende. We maken een boottocht over de mangrove en leggen, voordat we weer terug varen, even aan bij een soort van onbewoond eiland. Hier in het zuiden zuig je de schoonheid van het land pas echt op. Het is hier zo mooi dat niemand er rauwig om is dat we de caribische kant van Costa Rica moesten missen. De tijd vliegt en voor je het weet is ook deze dag om en daarmee tevens het verblijf in dit stukje ongerepte, prachtige natuur. Dus we gaan weer verder.



Deze drieteen luiaard heeft voor de nodige entertainment gezorgd bij het hotel Villas Gaia

Erger nog, we gaan richting Nederland. Het is 11 december als we afscheid nemen van de eigenaar en het personeel in Villas Gaia. Via een andere route route: over Dominical en San Isodoro de El General rijden we weer naar San Jose. Ook nu overnachten we in het Balmoral hotel. We banjeren nog wat door het centrum en gaan er heerlijk eten. Het is onze laatste avond in Costa Rica.

De laatste dag, 12 december. We hangen nog wat rond bij het hotel. Aan de ene kant is het vreselijk spijtig dat onze reis ten einde loopt. Maar het is noodweer, dus aan de andere kant niet erg weer naar huis te gaan. Daar zijn we 's avonds de 13e na een vlucht die extra lang leek omdat we er zeven uur tijd bijkregen. Costa Rica was helemaal top! Een land van absolute schoonheid. Een land met een ongekende natuurlijke rijkdom in spectaculaire kleuren, waar je niet op uitgekeken raakt. Een land waar we met plezier aan terug zullen blijven denken.

